

TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA
17. — 23. augusts

Atklāta Latgales
tradicionālās
kultūras un
amatu māja

3. lappusē

Jaunaglonā
vairs nebūs
profesionālās
izglītības

4. lappusē

Pirmā
svētvietā —
Svētā Meinarda
sala

9. lappusē

Preiļos atklāts piemineklis ebreju kopienai

● Jaunatklātā arka — piemineklis ebreju kopienai Preiļos. Foto: G. Vilcāns

9. augustā Preiļos, Cēsu ielā pie ieejas ebreju kapsētā tika atklāts piemineklis cilvēkiem, kuri līdz 1941. gadam bija Preiļu miesta, vēlāk — pilsētas un Preiļu pagasta sociālekonomiskās dzīves neatņemama daļa, cilvēkiem, kuri aktīvi piedalījās pilsētas dzīvē, darbojās pašvaldības valdē, — ebrejiem. Vēl 1935. gadā viņi sastādīja vairāk nekā pusi no kopējā Preiļu iedzīvotāju skaita.

Piemineklis veltīts ebreju kopienai Preiļos, atceroties cilvēkus, kuru pilsētā vairs nav. Pasākumā piedalījās Izraēlas vēstniecības Latvijā un Lietuvā vēstniecības vietnieks Cvi Mirkins, Preiļu Goda pilsonis, pieminekļa idejas autors un finansētājs, tehnisko zinātņu profesors, Ņujorkā dzīvojošais Dāvids Zilbermans, Rīgas ebreju kopienas izpildītore Gita Ulmanovska, muzeja «Ebreji Latvijā» direktors Ilja Ļenskis,

pieminekļa autors, arhitekts Sergejs Rižs, kurš 2004. gadā izveidoja Preiļu holokausta upuru memoriālu, Liepājas Universitātes doktorante, holokausta pētniece Dace Saleniece, Preiļu novada domes priekšsēdētāja Maruta Plivda, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieki, pieminekļa būvētāji, sabiedrības pārstāvji.

Maruta Plivda, uzrunājot klātesošos, novada domes vārdā teica paldies idejas autoram, biedrības «Preiļu ebreju kapsēta» dibinātājam, projekta finansētājam, Preiļu Goda pilsonim Dāvidam Zilbermanim, novadniekam, aktīvam biedrības «Ebreju pilsoņu kapsēta» loceklim un ziedojumu vācējam Samuelam Latvinskim, arhitektam Sergejam Rižam par lielisko pieminekli, Rīgas ebreju kopienas izpildītorei Gitai Umanovskai un muzeja «Ebreji Latvijā» direktoram Iljam Ļenskim par aktīvu līdzdalību ebreju kopienas vēstures izpētē un neiztrūkstošajiem padomiem,

kā arī darbu veicējam — SIA «Preiļu celtnieks», metāla vārtu izgatavotājiem. Viņa pieminēja arī vācu un Preiļu jauniešu veiktos ebreju kapsētas sakopšanas darbus. Preiļu novada pašvaldības uzdevums ir uzturēt spēkā talkošanas tradīciju ebreju kapsētā un memoriālā, mudināt pedagogus popularizēt ebreju kopienas atstāto kultūrvēsturisko mantojumu Preiļos skolu audzēkņu vidū, aktīvi piedāvāt vēsturiskos apskates objektus tūristiem, teica priekšsēdētāja.

Pasākumā tika nolasīta ASV vēstnieces Latvijā Šaronas Hadsones-Dīnas vēstule. To nolasīja ASV vēstniecības praktikants Martins Neibergs. Cita starpā vēstule bija teikts «... es vēlētos izteikt jums pateicību par piepūli, ko ieguldījāt, lai rekonstruētu holokausta upuru memoriālu un ebreju kapsētu Preiļos. Jūsu ieguldījums vēstures mantojuma saglabāšanā šeit, Preiļos, ir nenovērtējams.»

Turpinājums 2. lappusē.

ZIŅAS

14. un 15. augustā tiks norikoti papildu autobusi maršrutā Preiļi – Aglona

Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētkos, 2015. gada 14. un 15. augustā, tiks norikoti papildu autobusa reisi, lai Preiļu iedzīvotājiem šajās dienās būtu iespēja nokļūt uz Aglonu, svētku norises vietu, un pēc svētkiem – atpakaļ uz mājām. Gan pirmajā, gan otrajā svētku dienā no Preiļiem uz Aglonu būs TRĪS papildu reisi, savukārt 15. augustā no Aglonas uz Preiļiem – SEŠI autobusu reisi.

14. augustā autobuss no Preiļu autoostas uz Aglonu izbrauks plkst. 16.00, 16.30 un 20.00. Savukārt plkst. 01.00, 01.05 un 01.10 pasažieriem būs iespēja izbraukt no Aglonas, lai dotos atpakaļ uz Preiļiem. **15. augustā** no Preiļu autoostas autobuss izbrauks plkst. 07.00, 09.00 un 12.00, bet virzienā no Aglonas uz Preiļiem – plkst. 14.40, 15.00 un 15.40.

Pa ceļam autobuss apstāsies sekojošās pieturvietās: Anspoki, Korsikova, Šnepsti, Kastīre, Baški, Aglonas stacija, Voguļi. Biļetes cena braucienam no Preiļiem līdz Aglonai būs 1,45 eiro.

Lai būtu iespēja iegūt konkrētus datus par reisa pieprasījumu un spriest par papildu autobusu reisu nepieciešamību nākošgad, SIA «Autotransporta direkcija» aicina pasažierus ņemt biļetes, jo ikviens reisa pieprasījums tiek vērtēts pēc izsniegto biļešu skaita.

Latgales diena Rīgā

2015. gada 15. augustā, Rīgas svētku laikā, Latgales Plānošanas reģions aicina apmeklēt pasākumu «Latgales diena Rīgā». Jau no pulksten 10.00 līdz pat 19.00 Jēkaba laukumā, Vecrīgā Latgales dienā Rīgā jūs gaidīs Latgales Tematiskā ciemu programma ar ceļojošo tirgu, ar amatnieku darbošanos un meistarklasēm, ar latgaliešu mūziku un dejām.

Jau otro gadu pēc kārtas Rīgas svētku laikā pasākuma apmeklētāji varēs iepazīties ar Latgales ceļojošā tirgus dalībniekiem un Latgales tematiskajiem ciemiem — Višķu amatnieku ciemu, Nākotnes ozolu ciemu, Skaistās Izabellas ciemu, Kotleru vīna ciemu, Tirgus ciemu, Muzikantu ciemu, Goda saimnieču ciemu, Turku pirts ciemu, Raibās pūralādes ciemu.

Apmeklētājiem būs iespēja iegādāties Latgales lauku labumus: smaržīgu, uz kļavu lapām un klonu ceptu rupjmaizi, lauku sievu sietu mājas sieru, kūpinātu gaļu, mājas desas un speķi, aveņu un upeņu mājas vīnus, istu lauku mīestīņu, marmelādes no ogu sulām, medus un vaska izstrādājumus, zāļu tējas, zupu no liela saimes katla un piedevām — baudīt viesmīlīgu un omulīgu gaisotni kā Latgalē!

Jēkaba laukumā varēs vērot gan podnieku darbošanos ar mālu, audēju aušanu stellēs, gan kalēja kalšanu kalvē, kā arī iegādāties amata meistaru izstrādājumus — tradicionālo Latgales keramiku, pinumus, izšuvumus u.c. Visu dienu darbosies radošās darbnīcas tapošanā, salmu leļļu tīšanā, «Zīluku» izgatavošanā, burbuļu pūšana, vainagu pīšanā. Tirgus atraktivitāti spilgtinās latgaļu sarunvalodas, jautru tautas deju un mūzikas klātbūtne. Skaistās Izabellas ciema pārstāvju vadībā varēs iepazīties ar aprunāšanas mākslu, izmēģināt veiksmi ātrajos latgaļu valodas kursos un nopelnīt kādu balvu. Būs iespēja iepazīties ar tūrisma piedāvājumu Latgalē. Priecēs kapella «Sābri» no Muzikantu ciema Saļņavā un grupa «Velvets» no Livāniem, kā arī deju kopa «Vanagi» no Vārkavas novada ievadīs apmeklētājus tautu dejas solī.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Straujuma: minimālā alga nākamgad būtu jāpalielina līdz 380 eiro mēnesī

Minimālā alga nākamgad būtu jāpalielina par 20 eiro līdz 380 eiro mēnesī, otrdien, 11. augustā, intervijā Latvijas Televīzijas raidījumā «Rīta Panorāma» teica Ministru prezidente Laimdota Straujuma. Viņšprāt, «Vienotības» rosinājums palielināt minimālo algu līdz 400 eiro mēnesī ir pārāk straujš palielinājums un uzņēmējiem varētu būt grūti to īstenot. Budžets Saeimā tiks iesniegts līdz 1. oktobrim, un, pēc premjeres teiktā, kavēšanās ar budžeta sagatavošanu nebūs. Minimālā darba alga ar šā gada 1. janvāri tika palielināta no 320 eiro līdz 360 eiro. «Vienotības» lidere Solvita Āboltiņa norādījusi, ka viena no «partijas topa prioritātēm līdzās aizsardzības un iekšlietu budžeta palielināšanai būs minimālās algas celšana». Koalīcijas partneriem tikšot piedāvāts minimālo ienākumu sliekšni palielināt no 360 eiro līdz 400 eiro.

Prezidents rosina diskutēt par parandžu aizliegšanu Latvijā

Ir jāsāk diskusija par nepieciešamību aizliegt vai atļaut Latvijā sabiedriskās vietās nēsāt musulmaņu galvassegas un citus apģērbus, kas aizsedz seju, otrdien, 11. augustā, intervijā telekompānijai LNT sacīja Valsts prezidents Raimonds Vējonis. Pēc viņa teiktā, bēgļu jautājums ļoti ļoti parādīja, ka mūsu valsts daudzām lietām diemžēl nav gatava. Darba grupai, izstrādājot precīzas vadlīnijas par to, ko darīt ar bēgļiem, var nākties risināt arī jautājumu par parandžu nēsāšanas atļaušanu vai aizliegšanu, un tas būtu jāizlemj jau laicīgi, uzskata Valsts prezidents. Tautjāts, kāds būtu viņa personīgais viedoklis, ja vajadzētu piedalīties minētā jautājuma lemsanā, Vējonis pauž noraidošu attieksmi pret parandžu nēsāšanu sabiedriskās vietās. «Mans personīgais viedoklis, protams, ir, ka nevajadzētu šādas galvassegas nēsāt, jo Latvijas sabiedrība tomēr ir atvērta — mēs pieņemam dažādu tautību cilvēkus, esam tolerantā pret šiem cilvēkiem, un es neredzu pamatu, ka šādas lietas būtu kaut kādā mērā jāizmanto,» sacīja Vējonis. Kā ziņots, jautājumu par nepieciešamību ieviest aizliegumu sabiedriskās vietās nēsāt parandžas pagājušajā nedēļā savā valstī aktualizēja Igaunijas sociālās aizsardzības ministrs Marguss Cahkna. Valdības sanāksmē viņš nāca klajā ar priekšlikumu aizliegt Igaunijā valkāt musulmaņu galvassegas un citus apģērbus, kas aizsedz seju sabiedriskās vietās, ziņoja «Postimees Online». Ministrs atzina, ka patlaban saistībā ar šo lietu un Igaunijā dzīvojošajiem musulmaņiem nav problēmu, jo nav redzēts, ka kāds valkātu sejas aizsegu.

Šī gada 1. septembrī pedagogiem nekādu izmaiņu atalgojumā nebūs

Šī gada 1. septembrī pedagogiem nekādu izmaiņu atalgojumā nebūs, intervijā Latvijas Radio apliecināja Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) vadītāja Inga Vanaga. Viņa atzīmēja, ka lielajās un vidējās skolās pedagogiem šoruden nekādām nopietnām problēmām nevajadzētu būt, taču esot bažas par mazāko skolu mācītājiem. «Arodbiedrībai visvairāk sāp sirds par mazajām skolām, īpaši tām, kas atrodas lauku teritorijās, reģionos. Tur joprojām, ja ir bērnu skaits mazs, tad arī tā naudiņa, protams, ir mazāka,» norādīja Vanaga. Neskatoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) plāniem jauno pedagogu darba samaksas modeli apstiprināt līdz vasaras vidum, attiecīgu noteikumu projektu virzot steidzamības kārtā, tā skatīšana ir vairākkārt atlikta.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tālr. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

Mans ir tas, ko esmu paveicis.

Preiļos atklāts pieminēklis ebreju kopienai

● Pieminēkļa ebreju kopienai atklāšanas un holokausta upuru piemiņas pasākuma dalībnieki. Foto: G.Vilcāns

Sākums 1. lappusē.

Uzrunas teica arī Dāvids Zilbermans, Cvi Mirkins, Gita Ulmanovska, Iļja Ļenskis. Par pieminēkļa ideju stāstīja autors, arhitekts Sergejs Rižs.

Pieminēklis ebreju kopienai ir taisīts kā balta arka ar metāla vārtiem, kas tagad veido vienotu kompleksu Preiļu holokausta memoriālā. Arku būvēja SIA «Preiļu celtnieks», bet metāla vārtus izgatavoja SIA «LIA D» Daugavpilī. Sergejs Rižs pastāstīja, ka arkas veidolā saskatāmas seno ēģiptiešu augšupietiecīgas formas, tā veidota kā atsauce uz

pravieti Mozu, kurš ebreju tautu izveda no verdzības Ēģiptē. Uz arkas metāla vārtiem rakstīti lūgšanas vārdi «Lai viņu dvēseles tiktu iesietas dzīvības tīstoklī».

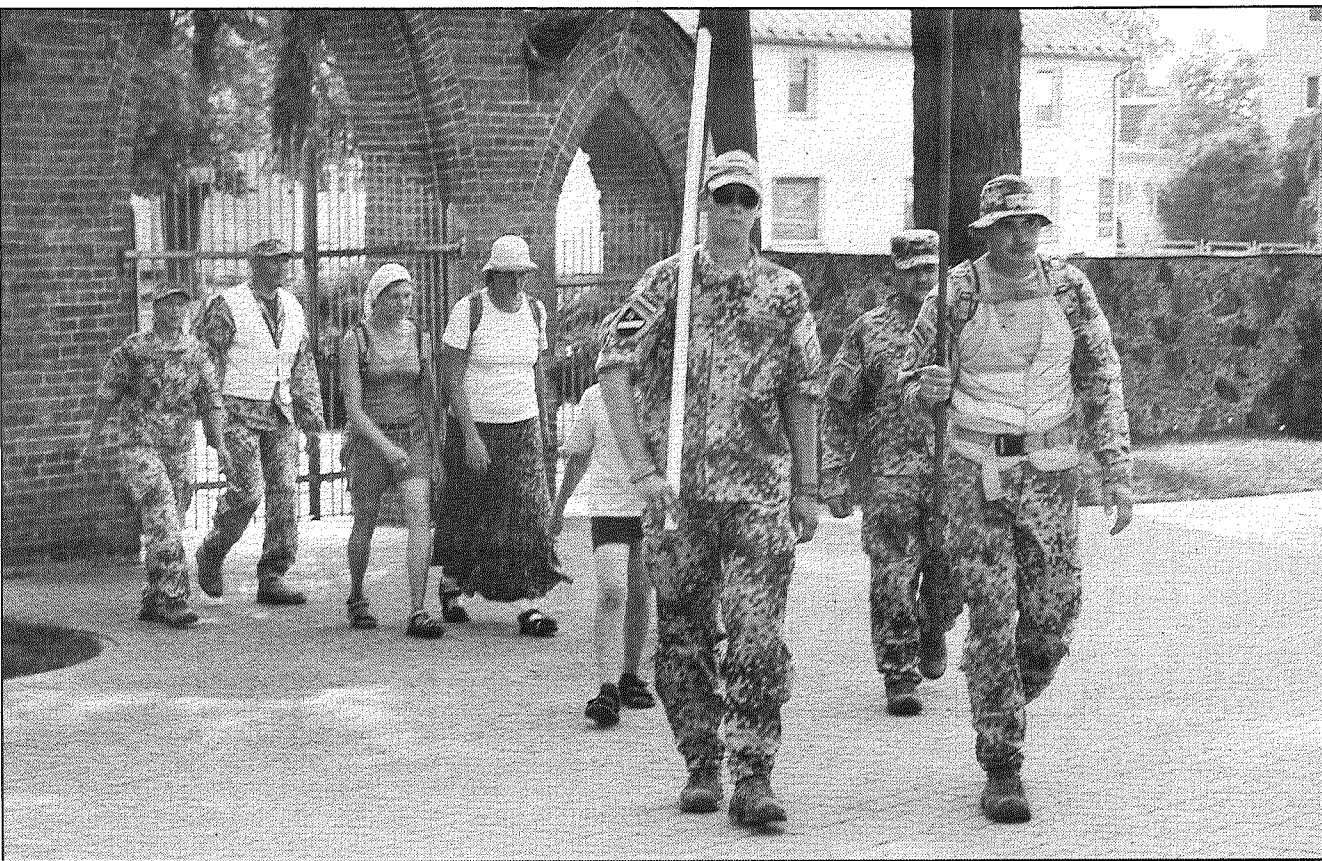
Lentu pārgriezta Preiļu novada domes priekšsēdētāja Maruta Plivda un Preiļu Goda pilsonis Dāvids Zilbermans. Pēc tam notika vārtu aizslēgšana, simboliski liecinot, ka šeit nav tikai kapsēta, bet piemiņas vieta, kurā aicināts ikviens, lai pārdomātu tautu vēsturiskos likteņus. Vārtus aizslēdza SIA «Preiļu celtnieks» komercdirektors Egils Stikāns. Vārtu atslēga turpmāk glabāsies

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā.

Pēc pieminēkļa atklāšanas pasākuma dalībnieki devās pie holokausta upuru piemiņas memoriāla, kur tika nolikti ziedi, kā arī pieminēti bojā gājušie ebreji. Holokausta pētniece, Liepājas Universitātes doktorante Dace Saleniece savā uzrunā uzsvēra, ka par holokaustu jāmāca arī skolās, lai jaunā paaudzē nekad vairs nepieļautu tā atkārtosanos. Pasākumu emocionālāku darīja Laimas Sondores vijoles spēle un Vlada Šulmaņa dziedātie aizlūgumi.

L.Rancāne

Uz tikšanos ar Māras Zemes Karalieni

● Pa daudziem Latvijas ceļiem desmitiem un simtiem kilometru šonedēļ ir nostāigājuši svētceļnieki, dodoties uz Aglonu, lai satiktos ar Māras Zemes Karalieni, lūgtu Viņas palīdzību vai padomu, uzticētos Viņas žēlsirdībai. Svētceļojuma laikā galvenie pieturas punkti bija draudžu baznīcas, kurās pēc grūtajiem kilometriem svētceļnieki atpūtās, pateicās Dievam, ka devis spēku izturēt tālo ceļu.

Daudzi svētceļnieki šonedēļ iegriezās arī Preiļu Romas katoļu draudzes baznīcā. Bija redzami gan cilvēki karavīru formas tērpos (attēlā), gan jaunieši, gan zidaiņi ratiņos, gan ļaudis ar sirmumu matos. Šovakar svētceļnieki un visi pārējie katoļticīgie, kā arī citu konfesiju pārstāvji, kas ieradīsies Aglonā, vienosies lūgšanās Krusta ceļā. Foto: I.Kirilova

Raiņa muzejā „Jasmuiža” izkurināts ceplis un atklāta Latgales tradicionālās kultūras un amatu māja

7. un 8. augustā Raiņa muzejā “Jasmuiža” notika dažādas aktivitātes: kurējās keramikas ceplis, tika izņemta svaigo podu raža, kā arī svinīgi atklāta atjaunotā muzeja ēka – Latgales tradicionālās kultūras un amatu māja.

Šogad jau 17. reizi keramiķi no Tautas lietišķās mākslas studijas (TLMS) “Rēzeknes apriņķa podnieki” rekonstruētajā Andreja Paulāna darbnīcā kurināja cepli. Apmēram 12 stundu garumā vairāk kā desmit meistari smagi strādāja, lai istā Latgales podu ceplī apdedzinātu savus māla traukus. Vakara gaitā keramiķi ne tikai kurināja cepli, bet paspēja gan uzspēlēt cimbalu un akordeonu, gan uzdziedāt un pat uzdejojot ar klātesošajiem ciemiņiem. Paldies Andrim Ušpelim un Aigaram Lielbārdim par muzicēšanu un jautrajām dziesmām!

Savukārt 8. augustā, piedaloties vairākiem simtiem interesentu un viesu, tika atklāta atjaunotā muzeja ēka – Latgales tradicionālās kultūras un amatu māja, kura tapusi, īstenojot ES ELFLA atklāta projektu iesnieguma konkursa Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.–2013. gadam pasākuma “Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana” projektu “Latgales tradicionālās kultūras un amatu mājas izveide Raiņa muzejā “Jasmuiža””. Projektu realizēja Memoriālo muzeju apvienība un VAS “Valsts nekustamie īpašumi”. Ēkas atjaunošanas projekta arhitekta – Ināra Caunīte, būvnieki – SIA “Modus būve” un SIA “Kaskāde 19”.

Atklāšanas pasākumā uzrunas teica Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Muzeju nodaļas vadītājs Jānis Garjāns, Memoriālo muzeju apvienības direktore Rita Meinerte, Preiļu novada domes priekšsēdētāja Maruta Plivda un Aizkalnes pagasta pārvaldes vadītāja Gunta Uzuleviča. Pasākumā dziedāja arodbiedrību kluba Vecrīga koris “Rīdzene”.

Latgales tradicionālās kultūras un amatu mājā ir skatāma Latgales keramikas ekspozīcija, kur var iepazīties ar dažādu Latgales podnieku darinājumiem māla priekšmetiem – saimniecības traukiem, dekoratīvo keramiku, kā arī sīkplastiku un Antona Šmulāna darinātajiem velniņiem no dramaturga Gunāra Priedes kolekcijas. Īpašs eksponāts ir restaurēta podiņu krāsns, ko savulaik radījis keramiķis Ādams Kāpostiņš (1905–1987). Krāsns ir unikāla ar to, ka tā ir vienīgā šāda veida paša keramiķa darinātu podiņu krāsns ne tikai Latgalē un Latvijā, bet, domājams, visā pasaulē. Restaurēta podiņu krāsns kopā ar ekspozīcijā skatāmajiem meistara darinātajiem māla traukiem ir dāvana Ādama Kāpostiņa 110. jubilejā.

Latgales tradicionālās kultūras un amatu mājā ir skatāma izstāde “Četri stūri – Latgales amatu pamati” (idejas autore Sigita Kušnere, autori – Solvīta Brūvere, Janīna Kursīte, Aigars Lielbārdis, mākslinieki – Ints Sedlenieks un Jēkabs Voļatovskis). Izstādē aplūkoti četri tradicionālajā amatniecībā izmantotie materiāli: māls, lins, dzelzs un koks, to īpašības, apdarināšanas un lietojuma veidi. Apmeklētāji šajā izstādē varēs arī paši līdzdarboties un izjust šo materiālu spēku, svaru, faktūru, garšu, kā arī iepazīt amatus, kuros šos materiālus izmanto. Izstādē skatāmi priekšmeti no Preiļu vēstures un lietišķās

● Pie unikālās Ādama Kāpostiņa podiņu krāsns Memoriālo muzeju apvienības vadītāja Rita Meinerte (no kreisās) un Memoriālo muzeju apvienības Raiņa un Aspazijas muzeja vadītāja vietniece Solvīta Brūvere.

● Keramikas ceplja ar svaigi apdedzinātiem podiem atvēršana piesaistīja daudzu interesentu uzmanību.

mākslas muzeja, Rakstniecības un mūzikas muzeja krājumiem, fotoattēli no Latvijas Vēstures muzeja, kā arī amatnieku Arvīda Mežinska, Jura Kivlenieka, Staņislava Geidas, Saļimona Kipļuka, Valda Pauliņa darinātie priekšmeti. Izstādē ir apskatāma gan pārvietojamā kalēja smēde, gan lakta un āmurs, ko varēs arī izmēģināt darbībā, lina auklu vizes jeb petērnis. Īpašs eksponāts ir jaunās sievas pirmās nakts krekls, kurš noteikti ir jaredz.

Apmeklētāji šeit varēs gan nogaršot linsēklas, gan izmēģināt lina auklas vīšanu, gan izveidot dekoru no skalīem, gan muzicēt svilpaunieku *ansamblī*.

Jau no septembra Latgales tradicionālās kultūras un amatu mājā muzejs piedāvās dažādas programmas: “Latgales līni”, “Svecniek, lej svecēs!”, “Māla pika un kas no tā tika”, “Sieru sēju, sviestu kūlu”, “Latgāliešu kāzu tradīcijas, kāzu un apdziedāšanās dziesmas”.

Latgales tradicionālās kultūras un amatu mājas izstādi, podiņu krāsns restaurāciju un muzejpedagoģiskās programmas atbalsta Kultūras ministrija un Valsts Kultūrkapitāla fonds.

Pēc muzeja atjaunotās ēkas atklāšanas visi klātesošie piedalījās keramikas ceplja atvēršanā, kur bija iespēja ne tikai novērtēt daudzu podnieku svaigi apdedzinātos māla priekšmetus, bet tos arī iegādāties.

Nākamais pasākums Jasmuižā plānots 11. septembrī, kad notiks jaunās izstādes “Raiņa dzejas rotaļas” atklāšana, vēlāk arī Dzejas dienas un 18.–20. septembrī Jauniešu Etno dienas.

S.Brūvere,
Memoriālo muzeju apvienības
Raiņa un Aspazijas muzeja
vadītāja vietniece

Pasaule mainās ļoti strauji

Vēl nesēnā pagātnē, ja kāds būtu tikai iemīnējies, ka sabiedrībā jārosina diskusijas par to, vai Latvijā sievietēm būtu jāaizliedz valkāt tērpus, kas aizsedz seju, tas liktos pilnīgi absurds. Bet laiki mainās. Nemanot esam nokļuvuši tādas realitātes priekšā, ka šādi jautājumi varētu būt publiski apspriežami, kā to aicina darīt gan tiesībsargs Juris Jansons, gan Valsts prezidents Raimonds Vējonis. Gribam to vai nē, diemžēl tāda ir realitāte, ka pasaule mainās ļoti strauji, ka bēgļu plūsma no islāma valstīm liek saspringt par tādiem jautājumiem, kuri līdz šim bija tikpat tālu, kā pārdomas par to, kas ir Mēness otrā pusē. «Latvijas Avīze» pat nākusi lasītājiem pretī, paskaidrojot, kādi ir šie tērpji, ko nēsā musulmaņu sievietes — burka, nikabs, čadra, alamira, šaila, hidžabs un ar ko tie atšķiras cits no cita.

Valdība mūs mierina, ka Latvijai jāuzņem tik vien kā 250 melnādainie Āfrikas dēli un meitas, ka šis skaits esot galīgs un negrozāms, bet visticamāk, tas izklausās kā ar airi ūdenī rakstīts. Pirms dažiem gadiem par bēgļiem vispār nebija runas. Ko var zināt un ko var solīt, nezinot, kas būs pēc gada vai trim? Sabiedrībā nav viennozīmīgas attieksmes bēgļu jautājumā. Ir uzņēmēji, kas priecājas, — būs lēts un neprotestējošs darbaspēks, re, nu, kā būs «iezāgēts» vietējiem, kas par darbu prasīja gan labu samaksu, gan nomaksātus nodokļus, gan brīvdienas. Bēgļi nekurnēs, darīs visu, kā likts, bet darbus viņiem ātri iemācīs. Valdība atkal spriež, ka bēgļi jāsadala pa novadiem un pagastiem. Varbūt nemaz nebūtu slikti, ja tos ievietotu, piemēram, kāda novada pērn slēgtajā skolā, kas renovēta, sapucēta, izkrāsota un ieaug nezālēs un latvāņos. Varbūt, trenāžieru un bērnu rotaļu laukumus izplautu, jo savulaik, kad vēl nebija slēgta, skola tās vietējiem par prieku par projektu naudīgu ierīkoja.

Pasaule pārmainās, un šodienas mazuļiem, vai tiem, kas vēl tikai piedzims, būs jādzīvo pavisam citā sabiedrībā, nekā šodien dzīvo viņu vecāki. ANO prognozē, ka no pašreizējiem 7,3 miljardiem planētas cilvēku skaits pieaugs līdz 9,7 miljardiem 2050. gadā. Šodienas dzimušie savā 35 gadu vecumā dzīvos pārpildītā pasaulē! Bet gadsimtu mijā pasauli apdzīvos jau 11,2 miljardi cilvēku. Vistraujākā populācijas palielināšanās pašlaik vērojama Āfrikas valstīs. Eiropa, un tostarp Latvija, ar augstu dzimstību nevar lepoties, tāpēc prognozes par eiropiešu skaitu uz vispārējā iedzīvotāju skaita fona ap 2050. gadu ir visai drūmas.

Šonedēļ klajā nāca vēl kāda bēdīga informācija. Tūkstošiem zinātnieku pasaulē veic pētījumus un izstrādā aizvien efektīvākas zāles, kas varētu palīdzēt onkoloģijas pacientiem. Jaunie medikamenti neizraisa arī grūti panesamas blaknes. Eiropā un daudzviet citur valsts vēža slimniekiem apmaksā šos jaunās paaudzes medikamentus. Turpretī Latvijā onkoloģijas slimnieki tiek dalīti. Modernās zāles tiek izsniegtas tikai atsevišķu vēža diagnožu pacientiem. Uz šiem medikamentiem var cerēt krūts, nieru, asins vēža slimnieki. Nacionālais veselības dienests efektīvās un dārgās zāles neiekļauj kompensējamo zāļu sarakstā, jo, raugi, to valsts budžeta līdzekļi nepieļauj. Protams, valsts budžeta sastādītājiem liekas, ka svarīgāka par cilvēka dzīvību ir militāro vajadzību apmierināšana. Mūsdienīgu medikamentu lietošanas apjoma ziņā uz vienu pacientu Latvija atrodas pēdējā vietā Eiropā, un tas būtiski ietekmē onkoloģisko slimību ārstēšanu, — laikrakstam «Diena» atklājusi Nacionālā veselības dienesta vadoša darbiniece.

Bet slejas nobeigumā — par labākām lietām. Šonedēļ naktis debesīs bija vērojams burvīgs «zvaigžņu lietus», mudinot cilvēkus biežāk pacelt acis pret debesīm. Ar skatienu uz debesīm Aglonā šīs nedēļas nogalē pulcēsies simpti tūkstoši ticīgo. Šogad 15. augusts iekrīt sestdienā, un, droši vien, uz Krustaceļu, uz galveno Misi, kā arī uz citām Dievmātei veltīto svētku norisēm ieradīsies daudz vairāk apmeklētāju. Lai izdodas pie Aglonas bazilikas svētbildes atbrīvot sirdi no raizēm un bēdām, iegūt mieru un gaišumu!

Pirmdiena, 17. augusts

LATVIJAS TV 1

6.00 Latvijas Republikas valsts himna.
6.02 1000 lūdzies pa ledāja pēdām. 3. sērija.
6.30 Rīta Panorāma.
8.35 Mīlas viesulis 10.
9.35 Patvērumis mīlestībai.
15.39 sērija.
10.35 Televēlka skatogs.
10.50 Lauības saites 2. M. f.
12.35 Televēlka skatogs.
12.55 Lesija. Anim. f.
13.20 Zaglīgē pīrtiķi. Dok. f.
13.50 Lūlis. Anim. f.
14.00 Televēlka skatogs.
14.15 Kalnu patruļa 2. 4. sērija.
15.10 Maklauda meitas.
16.05 Patvērumis mīlestībai.
158. sērija.
17.00 Mīlas viesulis 10. Sēriā.
18.00 Dienas ziņas.
18.53 Ceturā studija.
19.35 Kalnu patruļa 2. 5. sērija.
20.30 Panorāma.
21.10 Izauciet vecmāiti! 4. Sēriā.
22.10 Sporta studija.
23.00 Nakts ziņas.
23.15 Selfrīds. Sēriā.
0.05 Dzīvētēki - profesionāļi.
1.00 100 g kultūras.

TV 5

5.35 Tīciņo uzvaras balss.
6.05 Nedēļa novados.
6.30 900 sekundes.
8.40 Degpunktā.
9.10 Galileo 2.
9.45 Televēlka skatogs.
10.00 1001 nakts. Sēriā.
11.00 Karambal.
11.25 Pajūms. Sēriā.
14.00 LNT dienas ziņas.
14.20 Televēlka skatogs.
14.35 Viesnica Grand Hotel.
12. sērija.
15.40 Nemelo mani!
16.50 Uz mūžu tava Akapulko.
Sēriā.
17.50 Ziņas sešos.
18.00 Uz mūžu tava Akapulko.
Sēriā.
18.55 Nabaga Laļa. Sēriā.
20.00 LNT ziņas.
20.35 Degpunktā.
21.10 Ekstrasensī - detektīvi 3.
22.10 Brāļu savrēstība. Sēriā.
23.20 Dzīvētēki policisti 4. Sēriā.
0.15 Veiksmīgs uzņēmējs.
0.40 Attīstības kods.
1.05 Viesnica Grand Hotel.
12. sērija.
1.50 1001 nakts. Sēriā.
2.30 900 sekundes.
4.15 Karambal

TV 6

8.50 Dullās sacensības Neiespējamā misija 5.
9.45 Nozieguma skelets 8. Sēriā.
10.50 Rozenheimas detektīvi 2. Sēriā.
11.50 Taksis. Sēriā.
12.25 Naša Russia.
12.55 Agridziņas dzīvām.
13.55 Dullās sacensības Neiespējamā misija 5.
14.55 Nozieguma skelets 8. Sēriā.
15.55 Rozenheimas detektīvi 2. Sēriā.
16.45 Stenlils 3. Anim. f.
17.10 Šīna planēta. Anim. f.
17.40 Duzmīgie bebri. Anim. f.
18.05 Simpsoni 21. Anim. f.
19.00 Kapitēnis Amerika. Pirmais atbējis. M. f.
11.25 Māmiņu klubs 8.
12.00 Ušatā aukle 4.
19., 20. sērija.
13.05 Duzmīgie bebri. Anim. f.
13.40 Šīna planēta. Anim. f.
14.05 UgunsGrēks 12. Sēriā.
15.15 Draugi un mīļākie.
15. sērija.
16.20 Viņas melo labāk 3. Sēriā.
16.50 Radu būšana 5. 5. sērija.
18.00 Dzīves krustcelis 4.
19.00 TV3 ziņas.
19.35 Bez tabu.
20.20 Viņas melo labāk 3. Sēriā.
21.00 Kobra 19. Sēriā.
22.05 Bulta. Sēriā.
23.05 Krīze. 8. sērija.
0.05 Bistamā paradīze.
1.00 Simpsoni 21. Anim. f.
1.25 Draugi un mīļākie. 15. sērija.
2.15 Mahinatori 4. Sēriā.
3.00 Radu būšana 5. 5. sērija.
3.55 TV3 ziņas.
4.25 Bez tabu.

ROSSIJA RTR

6.00 Krievijas rītis.
11.00 Vēstis.
11.55 Par pašu svarīgāko.
12.55 Īpašs gadījums.
14.00 Vēstis.
15.05 Pēdējais janīčārs. Sēriā.
17.00 Vēstis.
18.15 Tiešraide.
19.35 Vietējais laiks.
20.00 Vēstis.
20.55 Šapovalovs. Sēriā.
22.50 Mūžīgais aicinājums. Sēriā.
1.40 Liecinieki. Dzīve turpinās. Oļegs Tabakovs.
2.35 Īpašs gadījums.
3.20 Tiešraide.
4.25 Pēdējais janīčārs. Sēriā.

VIDUSDAUGAVAS TV

7.00 Re:TV.
20.00 Jēkabpils laiks.
20.30 VDTV arhīvs.
21.00 Jēkabpils laiks.
21.30 Nedēļa Latgalē.
22.00 Jēkabpils laiks.
22.30 — 24.00 Re:TV.

PBK

6.00 Euronews.
6.30 Ziņas.
6.40 Animācijas filmas.
7.00 Labriti
9.00 Ziņas.

LNT

5.00 Karambal
5.25 Bernards. Anim. f.

„NOVADNIEKA” KALENDĀRS

LĪVĀNU NOVADS RUDZĀTU VIDUSSKOLA

◆ No 17. līdz 21. augustam Rudzātu vidusskolā dabaszinātņu nometne Līvānu novada skolēniem.
◆ 18. augustā pulksten 15.00 Roberta Mūka muzejā «Mūka ķēķa» otrā nodarbība.
◆ 22. augustā pulksten 20.00 Galēnu kultūras namā Krušpils amatierteātra «Savēji» izrādē «Pēdējā gribā», A. Niezvēdzis. Ieeja par ziedojumiem. Pulksten 22.00 balle, spēle grupa «Nakts ekspresis».

ROŽUPES KULTŪRAS NAMS

◆ 21. augustā pulksten 20.00 Rožupes estrādē danču muzikantu saiets «Rožupes ritmos — jau 20!». Pasākumu vadīs «Latgales dāmu pops». Mūziķu grupas aicinātas piedalīties un sacensties par labāko danču muzikantu statusu un publikas simpārtijām.
◆ 22. augustā pulksten 11.00 pie Rudzātu vidusskolas pagasta sporta svētki, pulksten 20.30 Rudzātu saietā namā Rudzātu amatierteātra «Okūts» izrādē «Kaimiņu būsana», A. Pumpures komēdija.

RIEBIŅU NOVADS GALĒNI

◆ 20. augustā Latvijas filmu kolekcijas prezentācija — filma «Purva brīdējs».

RUDZĀTU PAGASTS

◆ 21., 22., 23. augustā Preiļu novada svētki (plašāka informācija 10. lappusē).

RUŠONAS KULTŪRAS NAMS

◆ Fotogrāfa Antona Voguļa-Tumova jubilejas izstāde.

PREIĻU NOVADS

◆ 21., 22., 23. augustā Preiļu novada svētki (plašāka informācija 10. lappusē).

RIEBIŅU CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

◆ 20. augustā Latvijas filmu kolekcijas prezentācija — filma «Purva brīdējs».

PREIĻU NOVADS

◆ 21., 22., 23. augustā Preiļu novada svētki (plašāka informācija 10. lappusē).

DĀRKOPJA NEDEĻA (14. — 20. augusts)

✓ Piektdiena, 14. augusts, nav piemērota diena darza darbiem. Sestdiena, svētdiena, 15. un 16. augusts, kā arī pirmdiena, 17. augusts, līdz pusdienlaikam, *augļu dienu* laiks, kas noslēgsies ar *sakņu dienu*. Otrdiena, 18. augusts, *ziņu diena*, trešdiena, 19. augusts, tukšais laiks, bet ceturtdiena, 20. augusts, atkal *sakņu dienu* laiks.
✓ Tagad mazliet sīkāk par vīnogulājiem, kas jāsāk gatavot ziemai. Pirmajā stādīšanas gadā apgriešana tiem nav nepieciešama. Ražošos stādījumos jāpūpējas par kvalitātes ražas nogatavināšanu. Vecās skirnes, kas Latvijā audzētas jau sen, īpaši aprūpi neprasa, kādas nu tās ogas ir, tādas ir. Taču jaunajām, gleznajām skirnēm nepieciešams, lai briesošo ogu ķekarus apspīdētu saule, veicinot cukura uzkrāšanos un līdz ar to labāku garšu. Tad arī ātrāk nožūš ķekaros esošie rāsas un lietūs pilieni, neveidosis labvēlīga vide puviņu attīstībai. Ar lapu nolaušanu ap ķekariem gan jābūt saprātīgiem, ieklausoties aktuālajā laika prognozēs. Lapām jāpilda jumta funkcija, lietum un krusai pa tām jānotek, neskarot ķekarus. Tāpat jāatceras, ka fotosintēze

PASMAIDĪSĪM

— Bet jūs ābolus mazgājat?
— Jā!
— Mēģiniet nemazgāt.
— Ko tu visur stāpi līdzī zebraz ādu?
— Ērtībai! Izklāj pāri ceļam un droši ej pāri jebkurā vietā...
Kādai pavīsam nesimpātiskai vecai dāmai pienemšanā Marks Tvens teica, ka viņa, kā vienmēr, izskatās jauna un skaista.
Lēdija atbildēja:
— Es jums nevaru atbildēt ar tādu pašu komplimentu.
Tvenam atbilde ilgi nebija jādāma:
— Vismaz jūs varējāt tāpat kā es — samelot.

Izlasiju meitiņai pasaku «Vilks un septiņi kazlēniņi».
Meitiņa jautāja:
— Un kur tobrīd bija tētītis — āzis?
Kas kopīgs deputātiem un autīmbiksītēm?
— Abi bieži jāmaina viena un tā paša temesla dēļ.
— Dakter, jūsu ābolu diēta pavīsam nepalīdz novājt!

SLUDINĀJUMI

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

2015. gada 18. augustā plkst. 11.00 Preiļu NVO centrā (Kooperatīva iela 6, Preiļos), notiks Latgales plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centra infodiena par uzņēmējdarbības uzsākšanas pamatprincipiem, projektu rakstīšanu, labās prakses piemēriem 2007.- 2013. gada plānošanas periodā un sadarbību, realizējot ES struktūrfondu projektus.

Infodienā piedalās Latgales RSIC un Latgales uzņēmējdarbības centra speciālisti.

Informācija interesentiem: Oskars Zuģickis, e-pasts: oskars.zugickis@latgale.lv, tālr.: 654 23801.

SIA "ALŅI AS" IEPĒRK ZĀGBĀLKUS EUR/m ³		Egļe				
Garums/ diametrs		3,7	4,3	4,9	5,5	6,1
14-17	44	44	44	44	44	44
18-24	60	60	68	68	68	68
25+	60	60	68	68	68	68

SIA "ALŅI AS" IEPĒRK ZĀGBĀLKUS EUR/m ³		Priēde				
Garums/ diametrs		3,7	4,3	4,9	5,5	6,1
14-17	44	44	44	44	44	44
18-24	60	60	64	63	63	63
25+	60	60	64	63	63	63

Garumus iepriekš saskaņot! Piegādes vieta: Varakļāni. Ir transports! www.alnias.lv
SAMAKSA VIENAS DIENAS LAIKĀ!
Tālr. 29806775, 25916403, 64866070.

Preiļu Valsts ģimnāzijā iestājpārbaudījumi skolēnu uzņemšanai 10. klasē šī gada 25. augustā plkst. 10.00.
Dokumentu iesniegšana 25. augustā no plkst. 9.00 līdz 14.00.
Bez iestājpārbaudījumiem uzņemsim skolēnus, kuriem ir godalgotas vietas olimpiādēs vai vidējā atzīme apliecībā par pamatizglītību ir vismaz 7.
Papildus informācija pa tālr. 65321663 vai PVĢ mājas lapā: <http://www.pvg.edu.lv>.

IEPĒRK METĀLLŪŽŅUS.
Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

Zemnieku saimniecība Turku pagastā pārdod uzskaitē esošas govīs, telīti un šī gada teliņus.
Visi raduši pie elektriskā gana, pie ķēdes netiek turēti. Zvanīt 26446161.

Pārdod metāla jumtus un notek sistēmu no ražotāja.
Cena no 4,55 EUR/m².
T.26368028.

PVC logi no 15 EUR Ārdurvis no 99-300 EUR Bez % kredīts.
Preiļi, Valmieras 2
Tālr. 28673992 durvistev.lv

SIA Lauku Miesnieks
iepērk māļopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

Pērk piena teļus, telītes un bullīšus no 14 dienu vecuma.
Zvanīt 26253977, 28686658.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

DZIĻURBUMI.
Tālr. 26526049.

SIA "SENLEJAS" PĒRK
liellopus, teļus, jērus.
Augstas cenas bioloģiski audzētiem liellopiem. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26190124, 26319888, 65322454.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, kazas, zīrgus, cūkas.
Laba cena. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

19. un 26. augustā z/s pārdos raibus, melnus, brūnus, baltus (arī Leghornas) jaunputnus (4-5 mēn.), dējējvistas (12-14 mēn.), gaiļus (arī maina).
Mob. 29186065; 25272041 (vadītājs). Gaiļšos 7.00, Riebiņos 7.15, Preiļos 7.30, Pieniņos 7.50, Stabulniekos 8.05, Galēnos 8.20, Sijukalnā 8.30, Polkoronā 8.50, Smeļeros 9.00, L. Anspokos 9.10, Prikuļos 9.20, Rudzātos 9.35, Rožupē 9.50, Livanos 10.15, Jersikā 10.50, Upeniekos 11.05, Starēs 11.20, Vanagos 11.40, Sutros 12.00, Anspokos 12.30, Kastīrē 12.45, Aglonā 13.00, Jaunaaglonā 13.15, Aglonas st. 13.30, Aizkalnē 13.45, Pelēčos 13.55, Arendolē 14.10, Rimicānos 14.30, Upmalā 14.45, Vārkavā 14.55, Ančkinos 15.05.

Pērk senās lietas, antikvariātu.
Tālr. 22068511.

Savāksim nevajadzīgu sadzīves tehniku (ledusskapjus, gāzes plīti, TV un t.t.).
Tālr. 27540758.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zīrgus.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 28761515.

Pārdod
rulonu vedamo piekabi, ir bremzes gaismas.
Tālr. 28222652.

Steidzieties sēt kāršrozes!

Šovasar kāršrozes zied īpaši krāšņi, un droši vien šī bagātīgā ziedēšana daudzus vedina uz domām, ka vajadzētu tās iemīnāt arī savā dārzā. Kā tās ieaudzējamas un kopjamas?

6 jautājumi un atbildes par kāršrožu audzēšanu

Kā ieaudzēt kāršrozes?
Kāršrozes ir divgadīgs augs. Pirmajā gadā iesēj sēkliņus. Kad tās sadīgst, izpiķē un, kad izaugušas 2-3 lapas, stāda pastāvīgā vietā. Ja gribi to pagūt izdarīt vēl šogad, labāk sēt kastītē un mitruma saglabāšanai to pārklāt ar plēvi vai stiklu. Ja nepagūsi izpiķēt, jaunus stādījumus ar visu kastīti ieroc dobē un piesedz. Otrs variants — uzreiz sēt kāršrozes pastāvīgā vietā. Kāršrozes var ieaudzēt, arī nopērkot jau paaugušos dēstus.
Kāda vieta un augsne patiks kāršrozēm?
Kāršrozēm vajadzīga saulaina vieta, vislabāk tāda, kas pasargāta no stipra vēja, citādi smagajiem ziedu zobeniem vajadzēs meklēt balstu. Mitra, zema, ēnaina vieta šim puķēm noteikti nebūs pa prātam. Tām patīk neitrāla, auglīga, irdena augsne, kas laiž cauri ūdeni. Pirms stādīšanas zeme jāsastrādā iespējami

dziļi, jo saknes izaugs lielas un tām vajadzēs daudz vietas.
Kāršroze tiek dēvēta par divgadīgu augu, bet bieži redzēts, ka vienā un tajā pašā vietā tā katru gadu pati no sevis izaug atkal un atkal. Cik tad īsti gadus kāršroze dzīvo?
Ja ir labi apstākļi — pavasaros nesastājas lieks ūdens un vieta ir saulaina —, kāršroze dārzā var augt vairākus gadus — gluži kā ziemciete, tādēļ arī puķkopības literatūrā tās mēdz dēvēt par ismūža ziemcietēm. Turklāt kāršrozei ir daudz sēkļu, kas izsējoties pašas turpina savu dzīvi. Tiesa, izsējas tikai parastās kāršrozes, nevis pildītie kāršrožu hibrīdi.
Vai kāršrozes ir daudz jālaista un jāmēslo?
Laistīšana kāršrozei vajadzīga pirmajos mēnešos, pēc tam vairs nav nepieciešamības īpaši laistīt. Agri pavasarī augus ieteicams samēsloj, jo pa ziemu ūdens barības vielas no augsnes ir krietni izskalojis. Ja izskatās, ka puķes tādās nikulīgas, tās var mēsloj vēlreiz — isi pirms ziedēšanas.
Kādas slimības apdraud kāršrozes?
Kāršrozes lielākais ienaidnieks ir malvu rūsa. Pazīmes: dzeltenī vai oranži rūsas krāsas plankumi, kas savu uzvaras gājienu sāk no apakšējām lapām. Bojātās lapas

PADOMS
Pēc ziedēšanas kāršrozes noteikti jāapgriež.

dzeltē, novist. Sakalst, augi sāk izskatīties arvien sliktāk. Slimību var ierobežot, to laikus pamanot un izcinot inficētās lapas vai — vēl labāk — visu augu. Ja slimība jau izplatījusies, kāršrozes var miglot ar Bordo šķīdumu. Augam ieteicams mainīt augšanas vietu — dobē, kur kāršrozes jau augušas, nākamgad tās vairs nestādīt. Sēnītes, kas izraisa malvu rūsu, pārziemo augu atliekas, tādēļ nogrieztās lapas un rudenī novāktie kāršrožu laksti jāsadzina, komposta kaudzē tos likt nevajadzētu. Slimību var pārnest arī ar sēklām, tādēļ tās nedrīkst vākt no slimiem augiem. Lietainā laikā kāršrozes var bojāt pelēkā puve, savukārt sabiezētajos stādījumos var parādīties baltās puves apsarme. Ja puķi gribas izglābt, palīdzēt var fungicīdi. Karstās vasarās kāršrozes mēdz bojāt tiklērces, mitrās un ēnainās vietās — arī gliemeži.
Vai kāršrozes var ieaudzēt arī no pašu ievāktām sēklām?
Kāršrožu sēklas var ievākt pašu dārzā, šim nolūkam, protams, jāizvēlas izskatīgākie un veselākie augi. Taču sēklas ievākt iespējams tikai no parastajām

kāršrozēm. Pildītās šķirnes ir tik viltīgi izveidotas, ka tām pat neveidojas sēklas. To sēklas iegūst speciālās audzētavās, un tās ik gadu jāpērk un jādēsta no jauna. Jāņem arī vērā, ka vēlme nākamgad no sēklām izaudzēt tādās pašas kāršrozes kā šogad var beigties ar neveiksmi — kāršrozes ļoti ātri saziedas.